

identické databáze od Petra Vachůta). Výjimku v tomto ohledu představují obsáhlejší a detailnější texty věnované zhodnocení prováděných způsobů evidence a prosazování archeologické památkové péče v lokalitách zapsaných na seznam UNESCO (Jelena Ambrožová – Zuzana Petříková – Pavla Popelářová – Petra Sedláčková – Martin Tomášek), komplexnímu výzkumu zámecké jízdárny v Lednici (Miroslav Dejmal – Jiří Grünseisen – Michal Vágner – Hynek Zbraněk), specifickým postupům a metodice výzkumu soustavy krypt a kostnic pod kostelem sv. Jakuba v Brně nebo kombinaci cílené prospekce detektory kovů, mikrosondáží a vyhodnocení LIDARových dat při preventivním výzkumu předlokačního městského provizoria-hradiště Kolová u Kynšperka nad Ohří (Filip Prekop – Ondřej Švejcar).

Ať již jako sborník, nebo nově jako časopis, publikace typu *Forum urbes* medii aevi má v rámci zdejší odborné publikační produkce své nezadatelné místo. Dlouhodobě poskytuje vhodnou platformu pro prezentaci kombinovaných výzkumů z oblasti archeologie a stavební historie, svým citlivým výběrem konkrétních a současně aktuálních diskusních témat pak pomáhá rozvíjet potřebnou oborovou i mezioborovou komunikaci.

FILIP VELÍMSKÝ

Kolektiv autorů, *Archeologie na Humpolecku*, Město Humpolec, Humpolec 2013

(= Humpolec v zrcadle času V)

207 s., ISBN 978-80-260-4663-9

Pátý svazek vlastivědné řady *Humpolec v zrcadle času* je věnovaný archeologickému výzkumu města a jeho okolí. Vlastnímu textu knihy předchází nekrolog Tomáše Durdíka, který se mimo jiné podílel i na výzkumu hradu Orlíku u Humpolce. Strukturu publikace v úvodu stručně představuje Vojtěch Kašpar, který rovněž podává populárně naučný přehled o funkci, významu a metodách archeologie.

Vlastní jádro knihy otevírá Petr Hejhal, jenž na základě svých starších prací přibližuje formou katalogu pravěké osídlení Humpolecka a archeologický výzkum v Humpolci. Soustředí se zejména na výzkumy kostela sv. Mikuláše a parkoviště u Horního náměstí, dále pak podává přehled zaniklých středověkých vsí známých z listiny papeže Honorio III. z roku 1226. Součástí

textu je i prezentace některých archeologických nálezů z humpoleckého muzea. Zuzana Thomová přehledně shrnuje archeologické výzkumy v areálu premonstrátského kláštera v Želivě, díky nimž byla odhalena podoba klášterního kostela v románském a gotickém období. Nálezům z výzkumu zámku v Herálcích se věnují Pavel Rous a Marek Chváta. Podle autorů konstrukce současného zámku neobsahuje zbytky středověké tvrze, doložené písemnými prameny, byť nevylučují, že se nacházela v jeho bezprostřední blízkosti.

Více než polovina knihy je věnována hradu Orlíku u Humpolce. Bohumír Dragoun a Pavel Kocman stručně představují dějiny jeho výzkumu i konzervace a zhodnocují zdejší mincovní nálezy, jejichž podrobný katalog je dílem Luboše Polanského, Kamila Smiška a Jana Boublika. Vladimír Staněk se důkladně zabývá vladyslavským rodem Leskovců, významných katolických politiků husitské doby. S jejich působením na hradě lze spojit většinu prezentovaných mincovních i jiných nálezů. Některým z nich, zejména luxusnějším nálezům z výzkumu hradního paláce, se věnuje B. Dragoun, který také spolu s Irenou Loskotovou a Františkem Kocmanem detailně pojednává o nálezech kamnových kachlů z období 15.–16. století. Podařilo se jim rozlišit kachle patřící ke třem odlišným kamnům. Představují jejich náleзовé okolnosti, slepené nejzachovanější exempláře jednotlivých typů, celkovou rekonstrukci jejich ikonografie a předpokládanou podobu jednotlivých kamen. Důraz je kladen i na prezentaci analogií nalezených ikonografických typů kachlů z našeho a uherského prostředí.

Jednotlivé texty jsou různého charakteru, často jde o více či méně upravené náleзовé zprávy či starší publikace uvedených autorů. Pro odbornou veřejnost má bezesporu největší význam publikace mincí a části kachlového souboru z hradu Orlíku. Kniha je vybavena seznamem literatury, členěným podle jednotlivých příspěvků, celý sborník je bohatě a až na výjimky kvalitně ilustrován. Archeologické nálezy jsou prezentovány většinou barevnými fotografiemi, bohužel však často bez měřítka.

STANISLAV VOHRZEK